

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 16/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. Ď., M., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., Advokátska kancelária, M., vo veci namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/2 Pz 728/11-3 z 12. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. Ď. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. decembra 2011 doručená sťažnosť Ing. J. Ď., M. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie

zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. VI/2 Pz 728/11-3 z 12. októbra 2011.

Z obsahu sťažnosti a zo zapožičaného spisového materiálu generálnej prokuratúry vo veci sťažovateľa vyplynulo, že Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cbr 87/2007 uznesením z 18. mája 2009 zrušil bez likvidácie obchodnú spoločnosť I., spol. s r. o., M., v ktorej bol sťažovateľ konateľom a spoločníkom. S týmto rozhodnutím sťažovateľ nesúhlasil, preto podal odvolanie na Krajskom súde v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), ktorý uznesením sp. zn. 4 Cob 89/2009 z 28. januára 2010 potvrdil napadnuté rozhodnutie okresného súdu.

Pretože sa sťažovateľ domnieval, že označeným rozhodnutím krajského súdu boli porušené jeho subjektívne práva, podal generálnej prokuratúre podnet v zmysle § 31 a násl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), ktorým sa domáhal „*preskúmania zákonnosti*“ postupu krajského súdu v označenom konaní. V podnete sťažovateľ uviedol, že on sám so zrušením spoločnosti nesúhlasil. Pokiaľ bol okresným súdom vyzvaný na predloženie účtovnej dokumentácie, z objektívnych dôvodov ju nemohol predložiť, pretože jeho konateľstvo v spoločnosti bolo od 1. júla 1993 zrušené. Navyše, konajúce súdy neprihliadli na predchádzajúce konania vo veci, najmä na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Obz 25/94 z 13. októbra 1994.

Generálna prokuratúra posúdila podnet sťažovateľa ako podnet na podanie mimoriadneho dovolania a postúpila ho na vybavenie Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“). Prokurátorka krajskej prokuratúry 18. augusta 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. Kc 184/11 podnet sťažovateľa odložila bez preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia z dôvodu uplynutia zákonnej lehoty na podanie mimoriadneho dovolania.

Proti spôsobu vybavenia podnetu prokurátorkou krajskej prokuratúry podal sťažovateľ opakovaný podnet, v ktorom namietal, že svojím podnetom sa nedomáhal podania mimoriadneho dovolania, pričom poukázal na inštitút obnovy konania a apeloval na využitie tohto opravného prostriedku. Opakovaný podnet sťažovateľa bol vybavený generálnou prokuratúrou 23. septembra 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Pz 682/11 odložením bez prijatia prokurátorského opatrenia s tým, že v prípade, ak by obnova konania bola v danej veci prípustná, oprávneným na podanie návrhu na obnovu konania by bol účastník konania; pričom iný opravný prostriedok vo vzťahu k právoplatnému rozhodnutiu súdu v občianskom súdnom konaní prokurátor v danej veci nemá. Zároveň generálna prokuratúra oznámila, že ďalší podnet sťažovateľa bude vybavený len v prípade, ak bude obsahovať nové skutočnosti.

So spôsobom vybavenia opakovaného podnetu sťažovateľ nesúhlasil, preto 7. októbra 2011 podal ďalší opakovaný podnet, v ktorom namietal, že vec vybavujúci prokurátor sa vo vybavení jeho opakovaného podnetu nevysporiadal s možnosťou vstupu prokurátora ako vedľajšieho účastníka do konania. Generálna prokuratúra vybavila ďalší opakovaný podnet sťažovateľa namietaným oznámením č. k. VI/2 Pz 728/11-3 z 12. októbra 2011 s tým, že sťažovateľom požadovaný vstup do konania, ktoré je právoplatne skončené, vylučujú príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

V sťažnosti sťažovateľ namietal, že prokurátor nevyužil svoje zákonné kompetencie v zmysle ustanovenia § 19 zákona o prokuratúre v spojení s § 35 ods. 1 písm. f) OSP.

Sťažovateľ ďalej uviedol:

„Bolo povinnosťou porušovateľa, aby sa náležite vyrovnal s argumentáciou sťažovateľa.

Kvalifikovane sa domnievam, že právne závery GP SR môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu, lebo ňou vyvedené závery sú zjavne neodôvodnené a arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň majú za následok porušenie základného práva a slobody...“

Na základe uvedeného sťažovateľ v sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1) Ústavy Slovenskej republiky na inú právnu ochranu ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli Opatrením Generálnej prokuratúry SR sp. zn.: VI/2 Pz 728/11-3 zo dňa 12. októbra 2011 porušené.

2. Ústavný súd SR v zmysle § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušuje opatrenie Generálnej prokuratúry SR sp. zn.: VI/2 Pz 728/11-3 zo dňa 12. októbra 2011 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Generálna prokuratúra SR je povinná zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania pre JUDr. M. K. v celkovej sume 314,18 € (dvestodeväťdesiatdva eur) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru oznámením generálnej prokuratúry č. k. VI/2 Pz 728/11-3 z 12. októbra 2011, ktorým bol sťažovateľ upovedomený o spôsobe vybavenia jeho ďalšieho opakovaného podnetu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, resp. iné orgány verejnej moci, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Vo vybavení ďalšieho opakovaného podnetu sťažovateľa v právnej veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 4 Cob 89/2009 generálna prokuratúra uviedla:

„K ďalšiemu opakovanému podnetu v právnej veci Vášho klienta - Ing. J. Ď., bytom M. - Vám k jeho obsahu uvádzam, že Vami požadovaný vstup do konania, ktoré je právoplatne skončené, vylučujú príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Predpokladám, že Vám ako advokátovi, sú z vykonávanej praxe bezpochyby známe príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Napriek tomu Vám do Vašej pozornosti dávam znenie § 35 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, z ktorého vyplýva, že prokurátor môže vstúpiť iba do začatého konania. Teda do konania, ktoré je právoplatne skončené, vstúpiť nemôže.

Týmto považujem Váš ďalší opakovaný podnet za vybavený, pričom k údajom týkajúcim sa trestnoprávných otázok Vás vyrozumie trestný odbor Generálnej prokuratúry.“

Základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takým orgánom môže byť aj generálna prokuratúra. Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhovelí (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06), t. j. za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno považovať samo osebe skutočnosť, že prokuratúra podnetu, resp. opakovanému podnetu nevyhoví podľa predstáv jeho pisateľa (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06 atď.).

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa ustanovenia § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Po preskúmaní sťažnosti sťažovateľa a súvisiaceho spisového materiálu generálnej prokuratúry je ústavný súd toho názoru, že krajská prokuratúra a generálna prokuratúra sa podnetmi sťažovateľa v napadnutom konaní náležite zaoberala a o spôsobe preskúmania riadne sťažovateľa aj vyrozumela. Generálna prokuratúra postupovala pri vybavovaní ďalšieho opakovaného podnetu sťažovateľa ústavne konformným spôsobom, keď ho namietaným prípisom odložila s poukazom na skutočnosť, že sťažovateľom navrhovaný vstup prokurátora do právoplatne skončeného konania nie je podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku možný. Namietané oznámenie generálnej prokuratúry č. k. VI/2 Pz 728/11-3 z 12. októbra 2011 považuje ústavný súd za zákonné a dostatočne odôvodnené.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoj právny názor, podľa ktorého postup orgánu verejnej moci v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv garantovaných ústavou a ani práv garantovaných dohovorom či inou kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných

slobodách (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00), a zároveň zdôrazňuje, že aj keď je prokuratúra v zmysle čl. 149 ústavy zverená funkcia chrániť práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb a právnických osôb, nemôže plniť túto funkciu nad rámec, či dokonca v rozpore so zákonom, pretože aj na ňu sa vzťahuje čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že oznámením generálnej prokuratúry č. k. VI/2 Pz 728/11-3 z 12. októbra 2011 nemohlo dôjsť k porušeniu označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľ v sťažnosti argumentoval aj tým, že generálna prokuratúra nevyužila svoje oprávnenie vyplývajúce z ustanovenia § 35 ods. 1 písm. f) OSP, v zmysle ktorého prokurátor je aktívne legitimovaný na podanie návrhu na začatie konania, ak ide o vyslovenie neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva a pri nadobudnutí vlastníctva boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy. Zo spisových materiálov generálnej prokuratúry vo veci sťažovateľa vyplýva, že sťažovateľ v žiadnom zo svojich podnetov v označenej veci nepožadoval od orgánov prokuratúry iniciovanie konania podľa § 35 ods.

1 písm. f) OSP, a teda uvedenú argumentáciu sťažovateľ použil prvýkrát v konaní pred ústavným súdom.

Z princípu subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy) limitujúceho vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi, resp. pred inými orgánmi verejnej moci, musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, resp. pred inými orgánmi verejnej moci, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (m. m. III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04).

Na základe uvedeného prichádzalo do úvahy odmietnutie sťažnosti aj v tejto časti pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2012